

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3Co/230/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1312209865
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Bolebruch
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1312209865.2

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Bolebrucha a sudcov Mgr. Patricie Skotnickej a JUDr. Alexandry Hanusovej v spore žalobcu: O. U., A. X, K., proti žalovanej: K. K., P. XX/B, K., o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III zo dňa 06.12.2017, č.k. 12C/67/2012-691, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie z r u š u j e a vec vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 06.12.2017, č.k. 12C/67/2012-691, vyporiadal bezpodielové spoluvlastníctvo manželov (ďalej len „BSM“) tak, že :

- nehnuteľnosti, zapísané na LV č. XXXX, k.ú. Z., obec K. - m.č. G. M., okres K. T., a to pozemok KN „C“ parcela č. XXXX/X, ostatné plochy, o výmere 379 m², pozemok KN „C“ parcela č. XXXX/X, zastavané plochy a nádvorcia, o výmere 225 m², a stavba - rodinný dom s dvojgarážou so súpisným č. XXXXX, postavený na pozemku KN „C“ parcela č. XXXX/X, zastavané plochy a nádvorcia, o výmere 225 m² (ďalej len „nehnuteľnosti na LV č. XXXX, k.ú. Z.“),

- nehnuteľnosti, zapísané na LV č. XXXX, k.ú. Z., obec K. - m.č. G. M., okres K. T., a to pozemok KN „C“ parcela č. XXXX/XX, ostatné plochy, o výmere 3.693 m², pozemok KN „C“ parcela č. XXXX/XX, ostatné plochy, o výmere 210 m², vo výške spoluvlastníckeho podielu XX/XXXX (ďalej len „nehnuteľnosti na LV č. XXXX, k.ú. Z.“), v zostatkovej hodnote 911.000 eur,

- hodnotu obchodného podielu vo výške 100 % v spoločnosti T., A..P..U., so sídlom J.R. XX, K., IČO: XX XXX XXX, zapísanej v OR OS Bratislava I, oddiel Sro, vložka číslo XXXXX/B, v zostatkovej hodnote 31.617,39 eura, prikázal do výlučného vlastníctva žalobcu, v celosti.

Pokiaľ išlo o dlhy strán sporu rozhodol, že 1/ pohľadávku vo výške 80.197 eur vzniknutú na základe zmluvy o pôžičke zo dňa 14.03.2006, uzatvorenej medzi J. U., ako veriteľom a žalobcom a žalovanou, ako dlžníkmi, 2/ pohľadávku vo výške 663.878,38 eura vzniknutú na základe zmluvy o pôžičke zo dňa 16.03.2006, spísanú do Notárskej zápisnice č. G. XX/XXXX, G. XXXXX/XXXX, G. XXXXX/XXXX dňa 24.03.2011 (ďalej len „notárska zápisnica zo dňa 24.03.2011“), uzatvorenú medzi T. I. U. ako veriteľom a žalobcom, ako dlžníkom, celkom vo výške 744.075,38 eura preberá žalobca, v celosti, pričom je povinný zaplatiť žalovanej na vyrovnanie podielu sumu 90.972,53 eura, do 3 mesiacov od právoplatnosti rozsudku (výrok I.). O trovách konania rozhodol tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania (výrok II.), pričom samostatným výrokom priznal štátu náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 50 % a voči žalovanej v rozsahu 50 % (výrok III. a výrok IV.).

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca sa žalobou doručenou konajúcemu súdu dňa 18.07.2012 domáhal vyporiadania BSM so žalovanou. Dôvodil, že ich manželstvo, uzavreté v októbri 2003, bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Bratislava III, č.k. 19C/101/2011-46, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 12.10.2011. Počas manželstva, v apríli roku 2004, sa im narodila dcéra A., s ktorou bola žalovaná doma až do jej nástupu do školy. Finančné potreby rodiny preto zabezpečoval výlučne

žalobca, vrátane starostlivosti o dve maloleté dcéry, ktoré mala žalovaná z predchádzajúceho vzťahu. V marci 2004 strany sporu kúpili na základe kúpnej zmluvy pozemky, za kúpnu cenu 80.197 eur (2.416.000,-Sk), na zapltenie ktorej použili finančné prostriedky z pôžičky od sestry žalobcu. Následne začali na pozemkoch stavať rodinný dom, pričom finančné prostriedky na jeho výstavbu pochádzali od matky a rodinných príslušníkov žalobcu, časť bola krytá darmi a väčšia časť pôžičkami. Úvodnú fázu výstavby rodinného domu až do výkopových prác hradil žalobca z finančných prostriedkov získaných od matky; tá mu v rokoch 2006 a 2007 poskytla pôžičku v sume 663.878,38 eura (20 miliónov Sk) v troch splátkach, so splatnosťou dňa 31.12.2011. Hoci k pôžičke peňazí od matky žalobcu došlo v roku 2006, jej účastníci sa v marci 2011 rozhodli spísať ju vo forme notárskej zápisnice. Žalobca ďalej uviedol, že počas manželstva so žalovanou nadobudli nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX, k.ú. Z. a na LV č. XXXX, k.ú. Z., zariadenie domu, ako aj obchodný podiel v spoločnosti T., A..P..U.. v hodnote 6.639 eur. Tento majetok nadobudli výlučne zo zdrojov ním zabezpečených, a to príjmami z podnikania, finančnými prostriedkami na vkladnej knižke v sume 3.983,27 eura (120.000,- Sk), darom od starej matky v sume 16.596,96 eura (500.000,-Sk), pôžičkou od sestry žalobcu v sume 80.197 eur (2.416.000,-Sk), pôžičkou na prípravné práce pred začatím stavby v sume 132.775,68 eura (4.000.000,-Sk) a pôžičkou na stavbu rodinného domu v sume 663.878,38 eura (20 miliónov Sk), od matky žalobcu. Keďže žalovaná pred uzavretím manželstva nemala žiaden majetok, evidovala len dve vyživovacie povinnosti na maloleté deti v jej osobnej starostlivosti a bývala v byte svojich rodičov, žalobca navrhol, aby v rámci vyporiadania BSM súd prvej inštancie prikázal nehnuteľnosti, spolu s huteľnými vecami a obchodným podielom v spoločnosti T., A..P..U.. do jeho výlučného vlastníctva, a do výlučného vlastníctva žalovanej prikázal huteľné veci (pracovný stôl Galant, knižnica Expedít, úložný diel Efektíve, detská kancelárska stolička, rozkladacia dvojposchodková, mraznička s presklenými dverami 2 ks, umelecké dielo - sklenená plastika, záhradný stôl BOSCO, záhradné stolička BOSCO, 6 ks a motorová kosačka na trávu). Zároveň navrhol, aby mu konajúci súd prikázal celkové finančné zaťaženie z titulu pôžičiek, s tým, že žalovanej vyplatí finančné plnenie vo výške polovice hodnoty majetku v BSM, zníženého o hodnotu huteľného majetku ňou nadobudnutého a o sumu finančného zaťaženia žalobcu.

3. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie a zistil, že strany sporu v priebehu konania uzavreli mimosúdnu dohodu týkajúcu sa spoločných huteľných vecí, preto ich rozdelenie nebolo ďalej predmetom konania. Ďalej ustálil, že manželstvo strán sporu, uzavreté dňa 18.10.2003, rozviedol Okresný súd Bratislava III rozsudkom zo dňa 22.09.2011, č.k. 19C/101/2011-46, z dôvodu, že manželstvo neplnilo svoj účel; rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 12.10.2011. Kúpnu zmluvu zo dňa 14.03.2006 predal T. B. V. s manželkou Ivetou nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX, k.ú. Z. a na LV č. XXXX, k.ú. Z., do bezpodielového spoluvlastníctva žalobcu a žalovanej, ktorí za účelom úhrady kúpnej ceny uzatvorili ako dlžníci dňa 14.03.2006 so J. U. (sestrou žalobcu) ako veriteľom zmluvu o pôžičke sumy 80.197 eur (2.416.000,-Sk). Existencia predmetnej zmluvy o pôžičke nebola medzi stranami sporu sporná.

4. Podľa výpisu z LV č. XXXX, k.ú. Z., sa strany sporu stali bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností nachádzajúcich sa v k.ú. Z., obec K.- m.č. G. M., okres K. T., ako pozemok KN „C“ parcela č. XXXX/X, ostatné plochy, o výmere 379 m², pozemok KN „C“ parcela č. XXXX/X, zastavané plochy a nádvoría, o výmere 225 m² a stavba - rodinný dom s dvojgarážou so súpisným č. XXXXX, postavený na pozemku KN „C“ parcela č. XXXX/X, zastavané plochy a nádvoría, o výmere 225 m², v podiele 1/1, pričom v rovnakom podiele boli bezpodielovými spoluvlastníkmi podielu o veľkosti 80/3903, vo vzťahu k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX, k.ú. Z., obec K. - m.č. G. M., okres K. T., ako pozemok KN „C“ parcela č. XXXX/XX, ostatné plochy, o výmere 3.693 m², pozemok KN „C“ parcela č. XXXX/XX, ostatné plochy, o výmere 210 m²; tieto nehnuteľnosti súd prvej inštancie zahrnul do vyporiadavanej masy BSM. Rovnako do nej zaradil i hodnotu obchodného podielu žalobcu v spoločnosti T. A..P..U.. vo výške 31.617,39 eura, ocenenú znaleckým posudkom č. 24/2016, znaleckej organizácie Ú. - C., Q..A..

5. Konajúci súd ďalej zistil, že dňa 24.03.2011 notárka B.. E. A. spísala notársku zápisnicu č. G. XX/ XXXX, G. XXXXX/XXXX, G. XXXXX/XXXX, v ktorej T.. I. U., matka žalobcu ako veriteľka a žalobca, ako dlžník, vyhlásili, že dňa 16.03.2006 uzavreli ústnu zmluvu o pôžičke v hotovosti na sumu 663.878,38 eura (20 miliónov Sk), za účelom výstavby rodinného domu. Vyhlásili, že pôžička je bezúročná, splatná jednorazovo najneskôr do 31.12.2011, pričom jej súčasťou bolo i vyhlásenie dlžníka, že svoj dlh uznáva v plnom rozsahu, čo do dôvodu i výšky. Vzhľadom na to, že dňa 17.07.2012 uzavrel žalobca ako záložca so svojou matkou T.. I. U., ako záložnou veriteľkou zmluvu o zriadení záložného práva, ktorá mala slúžiť na zabezpečenie pohľadávky vyplývajúcej zo zmluvy o pôžičke v sume 663.878,38 eura, domáhala sa

žalovaná žalobou zo dňa 08.10.2012, podanou na Okresný súd Bratislava III jej neplatnosti v konaní vedenom pod sp. zn. 14C/194/2012. Žalovaná vzala žalobu späť pred otvorením pojednávania, nakoľko záložná veriteľka stiahla návrh na vklad záložného práva k nehnuteľnostiam do katastra nehnuteľností a súhlasila so zastavením katastrálneho konania vedeného pod č. V - XXXXX/XX; Okresný súd Bratislava III preto konanie uznesením zo dňa 26.02.2013, č.k. 14C/194/2012-57, zastavil.

6. Pokiaľ išlo o pôžičku poskytnutú matkou žalobcu T. I. U., v celkovej sume 663.878,38 eura za účelom výstavby rodinného domu, súd prvej inštancie považoval za vysoko nepravdepodobné, aby o nej žalovaná, ktorá jej existenciu popierala, nemala vedomosť, keďže i svedok M. K. potvrdil, že ho žalobca informoval o tom, že peniaze na stavbu rodinného domu majú od jeho matky. Žalovaná podľa mienky konajúceho súdu nepreukázala svoje tvrdenia, že žalobca mal dostatok finančných prostriedkov na výstavbu rodinného domu z jeho podnikateľskej činnosti, ako aj z tzv. „kšeftov“. V tomto smere nepostačovalo, že strany sporu mali v rodinnom dome trezor a v ňom žalovaná videla hotovosť vysokej hodnoty, nakoľko bolo preukázané, že počas manželstva viedli nákladný spôsob života (mesačné náklady na chod domácnosti predstavovali cca 5.000 eur), chodili na luxusné dovolenky, vlastnili drahé auto zn. Z. a platili si pomoc v domácnosti (p. G. E., ktorá u nich pracovala od roku 2006 ako opatrovatelka a gazdina za finančnú odmenu). Zároveň bolo vykonaným dokazovaním preukázané, že jediným, výplacným páskom riadne preukázaným príjmom žalobcu bol príjem v spoločnosti T., A..P..U. v sume 330 eur brutto mesačne, ktorý však nemohol stačiť na financovanie výstavby rodinného domu s hodnotou 911.000 eur, podľa znaleckého posudku č. 25/2016, vypracovaného znaleckou organizáciou Ú. - C., Q..A..; navyše, z predložených daňových priznaní vyplývalo, že sa firme žalobcu nadpriemerne darilo iba v rokoch 2005 až 2008 a následne bola v strate. Súdu prvej inštancie nebola známa taká mladá rodina, ktorá by bez akýchkoľvek úverov, za krátky čas trvania manželstva nadobudla majetok v obrovských hodnotách iba vlastnou prácou, dokonca len z príjmov jedného z manželov, keďže žalovaná bola v čase výstavby rodinného domu na materskej a rodičovskej dovolenke a keď sa zamestnala, jej príjem predstavoval len cca 500 eur mesačne. So zreteľom na tieto skutočnosti konajúci súd neuveril obrane žalovanej a osvojil si výpoveď svedkyne T. I. U., ktorá „vniesla“ do veci jasno a zrozumiteľne a presvedčivo objasnila poskytnutie pôžičky, ako i pôvod svojho majetku, resp. poskytnutých finančných prostriedkov. Súd prvej inštancie mal potom za preukázané, že T. I. U. disponovala dostatkom finančných prostriedkov, aby ich poskytla obom procesným stranám ako stavebníkom na účely výstavby rodinného domu. Svedkyňa denno-denne chodila na stavbu a okrem fyzickej práce uhrádzala i práce na nej vykonané, ktorú okolnosť potvrdil i svedok M. K.Š., pričom bolo nepodstatné, či úhradu realizovala v hotovosti alebo prostredníctvom faktúr; tieto okolnosti podľa mienky konajúceho súdu nespôsobili nedôveryhodnosť výpovede svedkyne. Navyše, žalovaná, ktorá tvrdila, že o finančných prostriedkoch od svedkyne nemala vedomosť, tvrdenia svedkyne počas výsluchu nevyvracala a v zásadných otázkach jej výpoveď nesporovala, pričom ani neuvádzala, že sa súdnou cestou domáhala neplatnosti zmluvy o pôžičke. Podľa mienky súdu prvej inštancie neobstála ani námietka žalovanej ohľade nedostatku písomnej formy zmluvy o pôžičke, keď tento typ zmluvy má neformálny charakter a forma jej uzavretia závisí iba od vôle jej účastníkov. Konajúci súd akceptoval ako dôvod ústnej formy zmluvy o pôžičke, že táto bola uzavretá medzi najbližšími rodinnými príslušníkmi a že svedkyňa sa uspokojila s tvrdeniami žalobcu, že žalovaná si nebude nárokovať na niečo, čo jej nepatrí. Vzhľadom na to, že rodinný dom bol postavený a dobudovaný počas trvania manželstva, nemohol byť podľa mienky súdu prvej inštancie postavený bez finančnej výpomoci, a pokiaľ strany sporu žiadne iné pôžičky na jeho výstavbu nemali, uveril, že bol dokončený i z peňažných prostriedkov poskytnutých práve matkou žalobcu; iné okolnosti vyvracajúce tento záver žalovaná v konaní nepreukázala. Súd prvej inštancie na tomto základe zaradil pôžičku od matky žalobcu v sume 663.878,38 eura, rovnako ako pôžičku v sume 80.197 eur poskytnutú sestrou žalobcu na základe písomne uzavretej zmluvy o pôžičke zo dňa 14.03.2006 medzi dlhy vzniknuté za trvania manželstva.

7. Následne súd prvej inštancie, za aplikácie ustanovenia § 148 ods. 1, § 149 ods. 1, ods. 3 a § 150 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), pristúpil k vyporiadaniu BSM, a to takým spôsobom, že nehnuteľnosti na LV č. XXXX, k.ú. Z. a na LV č. XXXX, k.ú. Z., v celkovej hodnote 911.000 eur prikázal spolu s hodnotou obchodného podielu žalobcu v spoločnosti T., A..P..U. v sume 31.617,39 eura do výlučného vlastníctva žalobcu. Pokiaľ išlo o dlhy, tieto v celkovej sume 744.075,38 eura (pôžičky v sume 80.197 eur a 663.878,38 eura) vyporiadal tak, že povinnosť ich zaplatiť v celosti uložil žalobcovi. Súd prvej inštancie pri vyporiadaní BSM uznal peňažný dar od starej matky žalobcu p. T. G. v sume 16.596,96 eura ako finančné prostriedky, ktoré žalobca vynaložil zo svojho výlučného vlastníctva na spoločný majetok; vychádzal pritom z čestného vyhlásenia starej matky žalobcu

zo dňa 10.09.2017, v ktorom potvrdila, že mu tieto peniaze darovala za účelom výstavby rodinného domu; predmetné vyhlásenie vyhodnotil konajúci súd ako pravdivé, nakoľko býva bežne zvykom, že starí rodičia svoje vnúčatá podporujú.

8. Konštatujúc, že súhrn aktív predstavuje sumu 942.617,39 eura, súhrn pasív sumu 744.075,38 eura a rozdiel zodpovedá sume 198.542,01 eura, zohľadniac i finančné prostriedky, ktoré žalobca vynaložil zo svojho výlučného vlastníctva na majetok patriaci do BSM (16.596,96 eura) konajúci súd mal za preukázané, že vyporiadavaná masa predstavuje sumu 181.945,05 eura. Z tejto sumy by pri zachovaní rovnosti podielov patrila žalovanej suma 90.972,53 eura, na ktorej zaplataenie konajúci súd zaviazal žalobcu.

9. Súd prvej inštancie sa v konaní zaoberal i tvrdeniami žalovanej o jej týraní, ako aj o týraní detí nepochádzajúcich z manželstva so žalobcom, avšak tieto považoval za vyvrátené obsahom spisu Obvodného úradu Bratislava, odbor všeobecnej vnútornej správy, č. U.-K.-U.-XXXX/XXXXX, O.-XXXX/X-XXXX-L.. Z jeho obsahu vyplynulo, že žalovaná podala na žalobcu trestné oznámenie vo veci spáchania zločinu týrania blízkej a zverenej osoby, ktoré bolo postúpené na prejednanie priestupku, nakoľko nešlo o trestný čin. Podľa tvrdení žalovanej ju mal žalobca fyzicky napadnúť, vulgárne jej nadávať, vyhadzovať ju z domu a brať jej osobné veci, ktoré okolnosti však ani vyslúchnutí svedkovia nepotvrdili, keďže na žalovanej žiadne stopy násillia nevideli. Správny orgán o veci rozhodol dňa 21.08.2012 tak, že vec podozrenia zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu odložil. Odvolávajúc sa na ustanovenia § 193 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) súd prvej inštancie preto nepovažoval za potrebné vykonať dokazovanie ohľadne skutočností, či sa žalobca dopúšťal počas trvania manželstva psychického alebo fyzického násillia a v ďalšom sa preto ani nezaoberal svedeckými výpoveďami kolegu žalovanej P. M.Ü., priateľky žalovanej M. L. a dcéry žalovanej P. K., vyhodnotiac ich ako neobjektívne. V tejto súvislosti dodal, že samotná žalovaná v konaní pred orgánom sociálnoprávnej ochrany a sociálnej prevencie, sp. zn. 1Om 25/2005, žalobcu vykreslila ako vzorného otca, ktorý sa stará i o jej dve maloleté dcéry Z. a P. K..

10. So zreteľom na tieto zistenia, ako i na obsah záznamu z Univerzitnej nemocnice Bratislava - úrazová ambulancia zo dňa 15.11.2011, podľa ktorého žalobca absolvoval lekárske ošetrenie po inzultácii zo strany žalovanej, konajúci súd hodnotil osobu žalovanej a ňou uvádzané tvrdenia ako nedôveryhodné, a preto vyporiadal majetok v BSM podľa návrhu právneho zástupcu žalobcu.

11. O náhrade trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 2 v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p. tak, že žiadnej zo strán sporu nepriznal nárok na ich náhradu. Vychádzal pritom z návrhu právneho zástupcu žalobcu, aby každá zo sporových strán hradila svoje výdavky, zohľadniac pritom, že žalobca v žalobe neuviedol celkovú hodnotu masy BSM, ktorú ustálil až na záver vykonaného dokazovania, čím by bol vo veci úspešný.

12. O trovách štátu rozhodol súd prvej inštancie podľa článku 4 ods. 2 C.s.p. a na ich úhradu zaviazal každú zo sporových strán v rozsahu 50 %; trovy štátu v celkovej sume 689,36 eura predstavovali znalečné vyplatené znaleckej organizácii Ú.-C., Q..A., z rozpočtových prostriedkov súdu, nakoľko tieto neboli kryté preddavkom zloženým každou z procesných strán v sume á 500 eur. Znalecké dokazovanie vykonal konajúci súd na návrh oboch procesných strán.

13. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaná z dôvodov podľa § 365 ods. 1, písm. f) a h) C.s.p. a navrhla, aby ho odvolací súd zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie alebo ho zmenil a o veci sám rozhodol. Žalovaná považovala za nesprávny právny názor konajúceho súdu, ktorý zaradil do pasív, t.j. dlhov vzniknutých počas trvania manželstva i pohľadávku v sume 663.878,38 eura, vzniknutú zo zmluvy o pôžičke zo dňa 16.03.2006, spísanú formou notárskej zápisnice zo dňa 24.03.2011. Konajúci súd vyvodil záver, že predmetnú pôžičku poskytla žalobcovi jeho matka na stavbu rodinného domu len z výpovede žalobcu a svedeckej výpovede jeho matky ako veriteľky, pričom nezobral do úvahy výpovede svedkov P. M.L. a M. L., ako aj iné žalovanou predložené písomné dôkazy, ktoré skutkové tvrdenia žalobcu v tomto smere popierali. Súd prvej inštancie nezohľadnil, že údajnú zmluvu o pôžičke uzatvoril žalobca bez jej vedomia a predchádzajúceho súhlasu, a preto tento právny úkon bol neplatný v zmysle § 145 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. V priebehu konania žalovaná poukázala na to, že jediným účelom vykonštruovanej zmluvy o pôžičke bola snaha žalobcu o zníženie hodnoty BSM v jej neprospech.

Rodinný dom pritom začali stavať po vzájomnej dohode, pričom žalobca odmietal jej obavy z nedostatku finančných prostriedkov na jeho stavbu s tvrdením, že pravidelne odkladá peniaze zo svojich príjmov a v krátkom čase zarobí ešte viac peňazí zo sprostredkovania predaja pozemkov a ďalších nehnuteľností. Počas celého manželstva žalobca prezentoval, že stavba rodinného domu bola financovaná výlučne z jeho príjmov a ona mu mala len vytvárať manželské zázemie a starať sa o rodinu a deti. Tieto skutočnosti potvrdil svedok P. M.Ü. vo svojej výpovedi a v následnom písomnom doplnení svedeckej výpovede. Pre žalovanú bolo preto prekvapením zistenie, že napokon bola tak stavba rodinného domu, ako aj jeho zariadenie financované z peňažných prostriedkov zapožičaných od matky žalobcu; jedinou pôžičkou, ktorú si sporové strany počas trvania manželstva zobrali bola pritom pôžička od sestry žalobcu, J. U., na kúpu stavebného pozemku.

14. Žalovaná ďalej namietala, že i keď súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia konštatoval, že v prípade sporu je pri ústne uzavretej zmluve o pôžičke, ktorou mala byť i pôžička poskytnutá matkou žalobcu, potrebné preukázať skutočné poskytnutie týchto prostriedkov, následne, bez existencie akýchkoľvek dôkazov uzavrel, že finančné prostriedky z pôžičky žalobcovi jeho matka aj poskytla, v splátkach. Hoci v priebehu konania namietala okolnosti ohľadne poskytnutia pôžičky, najmä so zreteľom na nezanedbateľnú výšku splátok, konajúci súd sa s jej námietkami nezaoberal a od žalobcu dôkazy o odovzdaní a prijatí peňazí z pôžičky nežiadal. Rovnako sa súd prvej inštancie nezaoberal protirečeniami vo výpovediach žalobcu a jeho matky, svedkyne T. I. U., na ktoré poukazovala v jednotlivých písomných vyjadreniach, ako i na súdnych pojednávaniach. Žalobca pritom zhodne so svojou matkou v notárskej zápisnici zo dňa 24.03.2011 tvrdil, že mu pôžičku v sume 663.878,38 eura poskytla v troch splátkach v hotovosti, pričom odmietal preukázať doklad o výbere alebo vklade týchto peňazí z banky, či inej peňažnej inštitúcie. Ak by i pripustila, že mu jeho matka peniaze skutočne poskytla, mal podľa nej žalobca túto skutočnosť dôkazne preukázať, napríklad dokladom o výbere požičanej sumy z banky, resp. o bankovom prevode, ako aj dôkazom preukazujúcim zdroje poskytnutej peňažnej pôžičky. Súd prvej inštancie sa však uspokojil len s tvrdením žalobcu a jeho matky, resp. výpoveďou svedka M. K., ktorý len videl ako matka žalobcu chodí na stavbu a vypláca niečo dodávateľom, bez vedomosti o tom ako často a o aké platby sa jedná, nezohľadniac pritom odlišné tvrdenia iných v konaní vysluchnutých svedkov. Súd prvej inštancie následne bez ďalšieho akceptoval zmenené tvrdenia žalobcu o spôsobe poskytnutia pôžičky, v tom smere, že mu matka odovzdala peniaze na zaplatenie jednotlivých faktúr. Napriek týmto závažným nedostatkom konajúci súd uzavrel, že žalobca preukázal poskytnutie pôžičky v sume 663.878,38 eura na výstavbu rodinného domu; tieto pochybenia súdu prvej inštancie vzbudili u žalovanej pochybnosti o nestrannosti zákonnej sudkyne.

15. Žalovaná poukázala i na to, že žalobca sa následne snažil legalizovať fiktívnu pôžičku od matky pomocou zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a podal návrh na jej vklad do katastra nehnuteľností. Keďže žalovaná ako spoluvlastníčka nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX, k.ú. Z. a na LV č. XXXX, k.ú. Z., záložnú zmluvu nepodpísala, ani s ňou nevyslovila súhlas, naopak napadla ju žalobou o určenie jej neplatnosti na súde, správa katastra konanie o návrhu na vklad záložného práva zastavila z dôvodu odstúpenia od zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam zo strany žalobcu a jeho matky, ktorí zobrali návrh na vklad tejto zmluvy do katastra nehnuteľností späť.

16. V ďalšom žalovaná súdu prvej inštancie vyčítala, že pri rozhodovaní o výške vyrovnávacieho podielu, ktorý jej mal žalobca titulom vyporiadania BSM zaplatiť, tento krátil o sumu 16.596,96 eura s odôvodnením, že išlo o sumu, ktorú mal žalobca zo svojho vynaložiť na majetok patriaci do BSM. Žalovaná pritom v priebehu konania namietala existenciu finančného daru od starej matky žalobcu, tento považovala za nereálny, nakoľko bola svedkom rodinných rozhovorov, v ktorých museli rodinní príslušníci prispievať starej matke žalobcu na zabezpečenie jej základných životných potrieb. Ak by aj pripustila, že žalobca obdržal finančné prostriedky ako dar od svojej starej matky, žalovaná tvrdila, že tieto žalobca použil na svoje súkromné účely, a nie na obstaranie alebo zhodnotenie spoločného majetku. V tomto smere súdu prvej inštancie vytkla, že neprihliadal na jej námietky ohľadne potreby preukázania okolností ohľadne poskytnutia a prijatia finančného daru od žalobcu, s odôvodnením, že býva bežne zvykom, že starí rodičia svoje vnúčatá podporujú; tento názor konajúceho súdu však nepostačuje na preukázanie daru od starej matky žalobcu.

17. Žalovaná nesúhlasila ani s jej označením ako nedôveryhodnej osoby. Z vyšetrovacieho spisu OR PZ v Bratislava III a záznamu o odložení veci Obvodným úradom Bratislava totiž podľa nej vyplýva, že žalobca sa počas trvania manželstva voči nej dopúšťal opakovane fyzického násillia, nadával jej

vulgárne, bral jej osobné veci, vyhadzoval ju z domu, čo ju viedlo k opusteniu domu. Po opakovanom fyzickom útoku dňa 18.06.2011 na neho podala trestné oznámenie za zločin týrania blízkej a zverenej osoby, pričom tento skutok sa stal, tak ako potvrdili i výsledky vyšetrovania, avšak bol kvalifikovaný ako priestupok a len z časových dôvodov o ňom správny orgán nerozhodol.

18. Žalovaná záverom zdôraznila, že spravodlivosť musí byť nielen poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná. Po oboznámení sa s napadnutým rozsudkom dospela k záveru, že súd prvej inštancie konal voči nej zaujato, vyvolal v nej oprávnenú pochybnosť o nezaujatosti zákonnej sudkyne, a teda pochybnosť, že vec bude prejednaná a rozhodnutá bez predsudkov. Uviedla, že svoju pochybnosť o nestrannosti zákonnej sudkyne vyjadrila v námietke zo dňa 12.11.2013, v ktorej opísala kamarátsky rozhovor medzi zákonnou sudkyňou a právnou zástupkyňou žalobcu M. N. K.. Žalovaná vyjadrila presvedčenie, že zákonná sudkyňa vo vyjadrení k námietke zaujatosti zavádzala, že k takému rozhovoru nedošlo.

19. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej považoval tvrdenia v ňom uvedené za nepravdivé, založené na nedostatočnej vecnej a právno-teoretickej úvahe, vyvrátené rozsiahlym dokazovaním. Zároveň mal za to, že žalovaná bez relevantných dôvodov útočila na zákonnú sudkyňu, spochybňujúc pritom jej nestrannosť, ktorá však bola skúmaná Krajským súdom v Bratislave; ten v konaní o námietke zaujatosti žalovanej vyslovil, že zákonná sudkyňa nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania o veci. Pokiaľ išlo o ťažiskovú argumentáciu žalovanej ohľadne fiktívnosti pôžičky poskytnutej matkou žalobcu, resp. o neplatnosti takej pôžičky v zmysle § 145 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, túto považoval žalobca za nesprávnu, naviac v rozpore s vykonaným dokazovaním. Bolo preukázané, že jeho príjmy nepostačovali na financovanie výstavby rodinného domu, a preto pri jeho výstavbe bol odkázaný na finančnú výpomoc od jeho matky. Žalovaná bez existencie relevantných dôkazov poukazovala i na domáce násilie, ktorého sa mal dopúšťať počas trvania manželstva, hoci jej trestné oznámenie bolo vyhodnotené ako nedôvodné a vec bola postúpená na prejednanie priestupku. Vzhľadom na to, že žalovaná v odvolaní vyjadrovala svoje domnienky a konštrukcie, ktoré neboli v konaní pred súdom prvej inštancie preukázané, navrhol, aby odvolací súd odvolanie žalovanej ako nedôvodné zamietol.

20. Odvolací súd preskúmal a prejednal vec v zmysle § 379 a § 380 ods. 1 C.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.) dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je dôvodné, a preto je potrebné napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

21. V skúmanej veci bolo predmetom konania vyporiadanie BSM. Súd prvej inštancie pri jeho vyporiadní postupoval v súlade s ustanovením § 149 ods. 1 v spojení s § 150 Občianskeho zákonníka, pričom rešpektujúc dispozíciu strán sporu s predmetom konania vyporiadaval len tie veci, resp. majetok patriaci do BSM, ktoré strany sporu urobili predmetom konania. Vychádzal pritom v zmysle § 150 Občianskeho zákonníka z určenia podielov sporových strán na spoločnom majetku, pričom predpokladom pre určenie hodnotových podielov bolo určenie rozsahu a ocenenia majetku. Po tomto vyporiadani z kvantitatívneho hľadiska nasledovalo kvalitatívne vyporiadanie, t.j. určenie, ktoré veci a pohľadávky z BSM pripadnú každému z bývalých manželov. Pre určenie, ktoré konkrétne veci a pohľadávky majú byť každému z bývalých manželov pridelené, zákon výslovne neustanovuje žiadne hľadiská, určujúcim je zásadne účelné využitie vecí tak, aby pokiaľ možno nebolo treba vyrovnanie podielov peňažnou sumou. Takýto postup však nie je bezvýnimočný. V odôvodnených prípadoch možno napríklad prikázať do vlastníctva jedného z bývalých manželov vec z BSM, o ktorej získanie alebo udržanie sa prevažnou mierou zaslúžil, aj napriek tomu, že sa tým zvýši suma, ktorú bude treba na vyporiadanie BSM zaplatiť (k tomu rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 27.05.2004, sp. zn. 22Cdo 1054/2004); takto môže súd postupovať i v prípade, ak to strany sporu zhodne navrhnú.

22. Súd prvej inštancie postupoval správne, keď sa zaoberal ustálením masy BSM, na účely rozsahu ktorej vychádzal správne zo zhodných tvrdení strán sporu, a to pokiaľ išlo o nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX, k.ú. Z. a na LV č. XXXX, k.ú. Z., ktorých hodnota ku dňu zániku BSM nebola medzi stranami sporná (911.000 eur), pričom do masy BSM správne zahrnul i hodnotu obchodného podielu žalobcu v spoločnosti T., A..P.U.. (31.617.39 eura). Konajúci súd, vychádzajúc zo zhodných návrhov strán sporu, nehnuteľnosti, ako aj hodnotu obchodného podielu, prikázal do výlučného vlastníctva žalobcu; žalovaná nesprávnosť tohto postupu konajúceho súdu v odvolaní nijako nevytýkala. Jej námietka sa vzťahovala

k vyporiadaniu pasív BSM, konkrétne k tomu, že súd prvej inštancie nesprávne vypořiadal i dlh v sume 663.878,38 eura, ktorý mal podľa tvrdení žalobcu vzniknúť z pôžičky poskytnutej jeho matkou za trvania manželstva na účely výstavby rodinného domu. Žalovaná namietala okolnosti uzavretia zmluvy o pôžičke, o ktorej nemala vedomosť a ktoré podľa nej žalobca, vzhľadom i na rozpory vo vykonanom dokazovaní, nepreukázal. V tomto smere súdu prvej inštancie vytykala, že svoje závery o poskytnutí pôžičky vyvodil len z výpovede žalobcu a zo svedeckej výpovede jeho matky, v ktorých sa ohľadne rozhodujúcich skutočností vyskytovali nezrovnalosti, a bez odôvodnenia neprihliadal na výpovede svedkov P. M. a M. L., ktorí skutkové tvrdenia žalobcu popierali. Zároveň sa súd prvej inštancie neodôvodnene odmietol zaoberať jej požiadavkou na preukázanie zdrojov poskytnutej pôžičky. Odvolací súd sa po oboznámení s obsahom súdneho spisu stotožnil s argumentáciou žalovanej a dospel k záveru, že jej treba sčasti priznať úspech.

23. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že súd prvej inštancie mal vykonaným dokazovaním za preukázané, že výstavba rodinného domu patriaceho do BSM bola hradená z pôžičky v sume 663.878,38 eura poskytnutej matkou žalobcu, z čoho následne vyvodil existenciu spoločného záväzku strán sporu vzniknutého za trvania manželstva, ktorý následne vypořiadal jeho prikázaním výlučne žalobcovi. Tento záver konajúceho súdu nemožno považovať za správny.

24. Podľa stabilizovanej súdnej praxe, ak si požičiava jeden z manželov a v zmluve o pôžičke vystupuje ako dlžník, zo zmluvy o pôžičke je zaviazaný a oprávnený len ten z manželov, ktorý ju ako dlžník uzavrel, a na jej platnosť nie je potrebný súhlas druhého manžela, keď sa netýka spoločných vecí (zmluvou o pôžičke sú peňažné prostriedky ešte len nadobúdané, t.j. ešte sa len stávajú spoločnou vecou). Za právne úkony týkajúce sa spoločných vecí sa teda nepovažuje zmluva o pôžičke uzavretá len jedným z manželov, preto nemôže byť založená ani pasívna solidarita medzi manželmi (k tomu aj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 4Cdo 123/2008; uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky vo veci sp. zn. 29Odo 162/2005). Uvedené vyplýva aj z textácie ustanovenia § 145 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré formuláciou časti tejto právnej normy „z právnych úkonov týkajúcich sa spoločných vecí“ vyjadruje, že ide o právne úkony, ktoré sa týkajú už existujúcich spoločných vecí, teda nie vecí, ktoré sa ešte len právnym úkonom nadobúdajú. Z tohto záveru vyplýva tiež to, že druhý manžel sa nemusí dovolávať relatívnej neplatnosti takého právneho úkonu podľa ustanovenia § 40a v spojení s § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nakoľko individuálne záväzky manželov nespádajú pod skutkovú podstatu ustanovenia § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

25. Z výpovede žalobcu a jeho matky, svedkyne T. I. U., ako i z obsahu notárskej zápisnice zo dňa 24.03.2011, je zrejmé, že žalobca ako dlžník a T. I. U. ako veriteľka uzavreli dňa 16.03.2006 zmluvu o pôžičke, na základe ktorej mala veriteľka poskytnúť žalobcovi bezúročne peňažné prostriedky v sume 663.878,38 eura v hotovosti, v troch splátkach, za účelom výstavby rodinného domu, so splatnosťou najneskôr do konca roka 2011. V notárskej zápisnici žalobca vyhlásil, že svoj dlh z ústne uzavretej zmluvy o pôžičke uznáva, čo do dôvodu a do výšky, tento sa zaväzuje riadne a včas splatiť, v opačnom prípade súhlasí, aby sa notárska zápisnica stala titulom pre exekúciu. Skutočnosti uvedené v notárskej zápisnici zo dňa 24.03.2011 potvrdila svedkyňa T. I. U., ktorá vo výpovedi na pojednávaní súdu dňa 0.01.2015 (č.l. 494 a nasl.) uviedla, že žalobcovi odovzdala peniaze v troch splátkach, z ktorých hradil jednotlivé práce na dome, a to vyplácaním faktúr. I keď ona sama investora nikdy nevyplácala, uviedla, že niektoré veci na stavbu zakúpila (schody v Rakúsku), tieto však neboli kryté požičanou sumou, ktorá pochádzala nielen z jej príjmov zo zamestnania, ale i z predaja nehnuteľností. Dodala, že tým, že sama bola finančne zabezpečená, mohla v plnom rozsahu požičať finančné prostriedky aj žalobcovi. Svedkyňa sa vyjadrila i k pôvodu svojho majetku, ktorý nadobudla z časti ako dedičstvo po nebohom otcovi a darom od rodičov, pričom v ďalšom odkázala na „fascikel, kde sú zdokladované všetky jej daňové priznania a sú tam všetky kúpno-predajné zmluvy“. Potvrdila, že zmluvu o pôžičke uzavrela so žalobcom ústne, hoci dva dni predtým jej dcéra Zuzana Osuská poskytla žalobcovi a žalovanej pôžičku v sume 80.197 eur na základe písomne uzavretej zmluvy; dôvodom bola skutočnosť, že žalovanej dôverovala. Žalobcom navrhovaný a vysluchnutý svedok M. K. sa k okolnostiam ohľadne zmluvy o pôžičke nevyjadril.

26. Vychádzajúc z vykonaného dokazovania a právnych záverov súdnej praxe, nemožno mať pochybnosti, že zo zmluvy o pôžičke s T. I. U. ako veriteľkou, bol zaviazaný výlučne žalobca, a to i keď túto uzavrel počas trvania manželstva so žalovanou. Rovnako i jeho uznanie dlhu, ktoré tvorilo súčasť notárskej zápisnice zo dňa 24.03.2011, zaväzovalo len jeho osobu, t.j. nebolo účinné voči žalovanej v tom smere, že by sa žalovaná stala spoludlžníčkou záväzku na vrátenie požičanej sumy 663.878,38

eura T. I. U. ako veriteľke, ako nesprávne dovodil súd prvej inštancie. Uzavretie zmluvy o pôžičke, ako i uznanie dlhu z takej zmluvy, ktorej účastníkom bol iba jeden z manželov potom vyvolalo účinky iba voči jeho osobe (k tomu aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo 28/2019). V tomto smere je potom nedôvodná námietka žalovanej ohľadne neplatnosti tohto právneho úkonu podľa § 145 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka; ako bolo uvedené už vyššie, individuálne záväzky manželov nespádajú pod skutkovú podstatu ustanovenia § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

27. Z obsahu súdneho spisu ďalej vyplýva, že pokiaľ išlo o finančné prostriedky poskytnuté na základe ústne uzavretej zmluvy o pôžičke žalobca, zhodne so svojou matkou, svedkyňou T. I. U., uvádzali, že tieto boli použité na výstavbu rodinného domu patriaceho do BSM, t.j. boli vynaložené na spoločný majetok strán sporu. V prípade záväzku manžela, ktorý individuálne obstaral peniaze a je ich povinný vrátiť, pričom preukáže, že tieto vynaložil zo svojho na spoločný majetok, sa na tento záväzok pri vyporiadaní BSM prihliada. V tomto smere platí, že to, čo každý z manželov vynaložil na spoločný majetok zo svojho, má mu byť uhradené zo spoločného majetku druhým manželom, avšak len vo výške zodpovedajúcej pomeru veľkosti podielu, ktorého sa každému z nich dostáva z bezpodielového spoluvlastníctva (k tomu R 51/1970, R 57/1979, ako aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 3Cdo 209/2012). V tomto kontexte žalovaná v rámci procesnej obrany namietala tak samotné poskytnutie pôžičky, ako i nakladanie s peňažnými prostriedkami z nej na obstaranie spoločného majetku, pričom navrhla vykonať dokazovanie výsluchom svedkov T. P.K. M. a M. L.. Tí v rámci svedeckej výpovede, ktorú súd prvej inštancie ani len nepojal do odôvodnenia napadnutého rozsudku, zhodne uviedli, že od žalobcu (T. M.) a žalovanej (L.) mali vedomosť, že výstavbu rodinného domu financoval žalobca z vlastných finančných prostriedkov získaných podnikaním, resp. obchodovaním s pozemkami, pričom svedok T. P. M. v písomnom podaní zo dňa 15.09.2015 (č.l. 524 a nasl.) doplnil, že mu mal žalobca výslovne povedať, že na stavbu rodinného domu a na jeho zariadenie si s výnimkou pôžičky od sestry na účely kúpy pozemku, nepotreboval vziať inú pôžičku; súd prvej inštancie sa obsahom predmetných svedeckých výpovedí nezaoberal a skutočnosti z nich vyplývajúce nijakým spôsobom nevyhodnotil. Išlo pritom o také skutočnosti a dôkazy, ktorými sa žalovaná snažila vyvrátiť existenciu pôžičky medzi žalobcom a svedkyňou T. I. U., ako aj jej použitie na spoločný majetok. Odvolací súd v tejto súvislosti udáva, že hoci žalobca v notárskej zápisnici zo dňa 24.03.2011 popri vyhlásení, že mu svedkyňa poskytla pôžičku v sume 663.878,38 eura, uznal svoj dlh voči nej, čo do dôvodu a výšky a tento sa zaviazal riadne a včas splatiť, ktoré vyhlásenie je účinné voči veriteľovi a zakladá právnu domnienku ohľadne existencie dlhu v čase jeho uznania, bez potreby jeho ďalšieho preukazovania zo strany veriteľa (k tomu aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky vo veci sp. zn. 33Odo 725/2006, sp. zn. 33Odo 808/2005), táto môže byť vyvrátená. Žalovaná teda mohla namietat' a aj namietala, že dlh uznaný žalobcom nevznikol, pretože nevznikla ani samotná zmluva o pôžičke, z ktorej mal uznávací prejav žalobcu vychádzať, pričom na podporu svojich tvrdení uvádzala skutočnosti a dôkazy spôsobilé vyvrátiť obsah právnej domnienky založenej uznaním dlhu, za ktoré treba považovať svedecké výpovede T. P. M. a M. L.; týmito, ako odvolací súd uviedol už vyššie, sa však súd prvej inštancie neodôvodnene nezaoberal, keď ich nielenže nijako nevyhodnotil, ale ich ani neuviedol v odôvodnení napadnutého rozsudku, v časti pojednávajúcej o zisteniach skutkového stavu. Nemožno pritom prehliadnuť, že v odôvodnení napadnutého rozsudku kládol konajúci súd dôraz najmä na dôkazy svedčiace v prospech tvrdení žalobcu, kým dôkazy v prospech žalovanej nehodnotil, resp. nehodnotil spôsobom zodpovedajúcim príslušným ustanoveniam C.s.p.

28. Odvolací súd udáva, že hodnotenie dôkazov je myšlienkovou činnosťou súdu, ktorou vykonaným dôkazom prisudzuje hodnotu závažnosti, hodnotu zákonnosti, hodnotu pravdivosti, prípadne vierohodnosti. Pri hodnotení dôkazov z hľadiska ich závažnosti súd určuje, aký význam majú jednotlivé dôkazy pre jeho rozhodnutie a či o ne môže oprieť svoje skutkové zistenia. Pri hodnotení dôkazov po stránke zákonnosti súd skúma, či boli dôkazy získané a vykonané spôsobom zodpovedajúcim zákonu alebo či v tomto smere vykazujú vady; k dôkazom získaným a vykonaným v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi, súd neprihliada. Hodnotením dôkazov z hľadiska ich pravdivosti súd dospieva k záveru, ktoré skutočnosti možno považovať za pravdivé (dokázané) a ktoré nie. Pri dôkaze výpoveďou svedka musí súd vyhodnotiť vierohodnosť výpovede s prihliadnutím k tomu, aký má svedok vzťah k stranám sporu a k pojednávanej veci, aká je jeho rozumová a duševná úroveň, k okolnostiam, ktoré sprevádzali jeho vnímanie skutočnosti, o ktorej vypovedá, vzhľadom k spôsobu reprodukcie tejto skutočnosti a k správaniu sa pri výsluchu (presvedčivosť, istota, plynulosť výpovede, ochota odpovedať na otázky a podobne) a k poznatkom získaným na základe hodnotenia iných dôkazov a do akej miery je dôkaz výpoveďou svedka súladný s inými dôkazmi, či im odporuje, poprípade, či sa vzájomne dopĺňajú;

až celkové posúdenie uvedených hľadísk potom poskytuje záver o pravdivosti, či nepravdivosti tvrdených (preukazovaných) skutočností (k tomu rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 27.10.2010, sp. zn. 30Cdo 3577/2008).

29. Súd prvej inštancie sa pri hodnotení výsledkov vykonaného dokazovania vyššie uvedenými hľadiskami neriadil, žalovanou navrhnuté a vykonané dôkazy v tomto smere nevyhodnotil, a to jednotlivo, ani vo vzájomných súvislostiach, tak ako predpokladá ustanovenie § 191 ods. 1 C.s.p., čo viedlo napokon i k tomu, že sa nevysporiadal s podstatnou časťou jej argumentácie, na ktorej založila procesnú obranu voči tvrdeniam žalobcu ohľadne pôžičky v sume 663.878,38 eura od jeho matky, do ktorej rámca v zmysle § 149 C.s.p. patrili i návrhy žalovanej na vykonanie dokazovania ohľadne pôvodu peňazí z poskytnutej pôžičky; vo vzťahu k nim súd prvej inštancie v rozpore s obsahom spisu uviedol, že žalovaná zdroje majetku, z ktorého svedkyňa žalobcovi poskytla pôžičku nespochybnila, a preto mal za preukázané, že svedkyňa disponovala dostatkom finančných prostriedkov na účely ich poskytnutia žalobcovi (viď bod 46. odôvodnenia).

30. Odvolací súd poukazuje na to, že zákonná, ale aj ústavná kvalita civilného konania sa podstatným spôsobom prejavuje v hodnotení dôkazov konajúcim súdom, ktoré musí zodpovedať ustanoveniu § 191 C.s.p. Uvedené ustanovenie upravuje zásadu voľného hodnotenia dôkazov, ktorá napriek svojmu pomenovaniu nevytvára priestor pre ľubovoľné (svojvoľné) hodnotenie dôkazov. Práve prípadná svojvôľa v procese hodnotenia dôkazov je nežiaducim prvkom v súdnom konaní a zakladá rozpor postupu a naň nadväzujúceho súdneho rozhodnutia so zákonom. Preto je problematika akceptovateľnosti hodnotenia dôkazov súdom úzko spätá s požadovanou kvalitou odôvodnenia súdneho rozhodnutia (viď nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 90/2015). Súd je povinný vykonané dôkazy vyhodnotiť a ďalej zdôvodniť, napríklad prečo niektoré z nich pokladá za nevierohodné, prečo niektoré odmietol vziať pri formulovaní rozhodnutia do úvahy, prípadne aj prečo sa s niektorými dôkaznými návrhmi odmietol vôbec zaoberať. Akékoľvek nedostatky odôvodnenia súdneho rozhodnutia v tomto smere, spolu s tzv. opomenutými dôkazmi (o ktorých súd v konaní nerozhodol) zakladajú vadu nepreskúmateľnosti súdneho rozhodnutia (viď nález sp. zn. I. ÚS 114/2008). S uvedeným úzko súvisí i potreba vysporiadať sa s myšlienkovými konštrukciami, na ktorých je založená argumentácia strany sporu a nadväzne na to sa s nimi buď stotožniť, alebo ich vyvrátiť, resp. spochybniť.

31. Odhliadnuc od vyššie uvedeného, treba dať za pravdu žalovanej i v tom, že konajúci súd sa, i napriek popretiu skutkových tvrdení žalobcu ohľadne poskytnutia finančného daru v sume 16.596,96 eura zo strany jeho starej matky, z dôvodu, že táto sa sama dlhodobo nachádzala vo finančnej núdzi a následnej požiadavke žalovanej na jej výsluch v konaní, touto procesnou obranou žalovanej nezaoberal a bez ozrejmenia neuviedol dôvody, pre ktoré navrhovaný dôkaz nevykonal. V odôvodnení rozhodnutia pritom len odkázal na obsah čestného vyhlásenia starej matky žalobcu p. T. G. zo dňa 10.09.2017, v ktorom potvrdila, že žalobcovi na účely výstavby rodinného domu darovala sumu 16.596,96 eura (č.l. 666); žalovanou navrhovaný dôkaz pritom mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu veci z hľadiska tvrdení žalobcu. Zároveň súd prvej inštancie neozrejmil, z čoho vyvodil, že žalobca v konaní uniesol dôkazné bremeno, že darované peniaze použil na majetok patriaci do BSM (a nie na vlastnú potrebu), ktorú okolnosť rovnako namietala žalovaná; treba uviesť, že taká skutočnosť z doposiaľ vykonaného dokazovania (ani z čestného prehlásenia zo dňa 10.09.2017) nevyplýva.

32. Odvolací súd v tomto smere udáva, že pokiaľ všeobecný súd nevykoná dôkaz navrhovaný stranou sporu, hoci tento má preukazovať spornú skutkovú okolnosť, ktorá je pre meritórne posúdenie žalobného nároku významná, či dokonca rozhodujúca, znemožní tým strane sporu uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že dôjde k porušeniu práva na spravodlivý proces; uvedené vo svojich dôsledkoch znamená i porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (k tomu nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. II. ÚS 168/2019).

33. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, bolo povinnosťou súdu prvej inštancie, aby sa v okolnostiach danej veci v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadal s argumentáciou a dôkazmi produkovanými žalovanou, ktoré vykonal, a tieto následne konfrontoval s ostatnými vykonanými dôkazmi, najmä pokiaľ práve nimi žalovaná popierala skutkové tvrdenia žalobcu ohľadne existencie peňažnej pôžičky od jeho matky a jeho použitia na nadobudnutie spoločného majetku. Pokiaľ konajúci súd nemienil na vykonané dôkazy prihliadať, resp. nemienil vyhovieť návrhom žalovanej na vykonanie dokazovania ohľadom sporných skutkových tvrdení (viď návrh na preukázanie pôvodu peňazí z pôžičky, ako i návrh na výsluch

starej matky žalobcu za účelom preukázania poskytnutia finančného daru) bol povinný svoj postup zdôvodniť, tak, aby dal zadosť tým procesným právam žalovanej, ktoré jej procesný kódex priznáva. Tieto skutočnosti vo svojom súhrne majú za následok, že súd prvej inštancie porušil základné právo žalovanej na spravodlivé súdne konanie, ku ktorému došlo v dôsledku jeho nesprávneho procesného postupu v konaní, ako i v dôsledku vydania rozhodnutia, ktoré nezodpovedá požiadavkám kladeným na riadne odôvodnenie rozhodnutia v zmysle § 220 C.s.p.; v dôsledku uvedeného bolo žalovanej znemožnené, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Nakoľko uvedené nedostatky nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1, písm. b) C.s.p. zrušil a podľa § 391 ods. 1 C.s.p. vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V ňom bude súd prvej inštancie povinný riadiť sa vyššie uvedeným právnym názorom odvolacieho súdu, ktorým je v zmysle § 391 ods. 2 C.s.p. viazaný. Súd prvej inštancie vec opätovne prejedná a rozhodne o nej, so zameraním sa na skutočnosti, ktoré ostali medzi stranami sporné. Bude vychádzať z toho, že vykonaným dokazovaním zatiaľ nebolo preukázané, že žalobcom tvrdená zmluva o pôžičke peňažných prostriedkov v sume 663.878,38 eura od jeho matky T. I. U. predstavuje spoločný záväzok strán sporu, keď išlo o individuálny záväzok žalobcu. Súd prvej inštancie sa bude zaoberať skutkovými tvrdeniami žalovanej, ktorými popierala existenciu pôžičky a jej použitie na nadobudnutie spoločného majetku, ktoré podporila najmä svedeckými výpoveďami T. P. M.Ú. a M. L.. Vzhľadom na vytknuté nedostatky konajúci súd tieto dôkazy vyhodnotí, a to jednotlivo, ako aj v ich vzájomnej súvislosti s inými vykonanými dôkazmi, pričom súčasne posúdi opodstatnenosť uplatnených návrhov na vykonanie dokazovania, ktorými žalovaná spochybňovala tak poskytnutie pôžičky od matky žalobcu, ako aj finančného daru od jeho starej matky. Vykonané dôkazy súd prvej inštancie vyhodnotí v zmysle § 191 ods. 1 C.s.p. a na ich základe ustáli skutkový stav potrebný pre svoje rozhodnutie, pričom uvedie i dôvody, pre ktoré prípadne odmietol vykonať navrhované dokazovanie. Svoje závery o skutkových zisteniach a právnom posúdení veci odôvodní spôsobom zodpovedajúcim § 220 ods. 2 C.s.p. tak, aby bolo v plnej miere naplnené právo strán sporu na spravodlivé súdne konanie.

34. Odvolací súd dáva pre účely ďalšieho postupu do pozornosti súdu prvej inštancie, že pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov sa vychádza zo zásady rovnosti ich podielov, pričom platí, že v rovnakom pomere, v akom sa manželia podieľajú na spoločnom majetku, sa podieľajú aj na spoločných dlhoch. V rámci vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov musí súd prihliadnuť na to, čo bolo zo spoločného majetku vynaložené na oddelený majetok niektorého z manželov (patrí do aktív) a tiež na nároky jednotlivých manželov proti mase bezpodielového spoluvlastníctva z dôvodu investícií vynaložených z oddeleného majetku niektorého z manželov na spoločný majetok (patrí do pasív). Ak pri vyporiadaní nastane rozdiel medzi hodnotami, ktoré zostanú jednému z manželov a ktoré zostanú druhému, je potrebné vyrovnanie do výšky podielu vykonať formou zaplatenia príslušnej peňažnej sumy. O vyporiadaní je nutné spraviť vyúčtovanie, ktoré musí nájsť odraz v odôvodnení rozsudku. Do celkovej bilancie musia byť zahrnuté nielen všetky veci (súčet ich hodnôt), ale aj ostatný majetok, vrátane pohľadávok a dlhov. Predpokladom riadneho vyúčtovania je, že súd správne zistí celkovú hodnotu aktív (hodnota vecí, pohľadávok), celkovú hodnotu pasív (dlhov) a správne ustáli celkový majetok bez dlhov ako rozdielu medzi aktívami a pasívami (pasíva odpočítava v ich plnej výške). Z takto zistenej hodnoty majetku každému z manželov patrí rovnaký podiel, ak neboli dôvody k zmene kvantitatívneho podielu. Z podielu, ktorý sa každému manželovi dostáva v podobe aktív, je potrebné zvýšiť tento jeho podiel v rozsahu, v akom má vybrať zostatok dlžnej pohľadávky, v akom nemusí nahradiť do spoločného majetku to, čo sa vynaložilo na jeho ostatný majetok a pod., alebo znížiť jeho podiel v rozsahu, v akom sa mu nedostalo to, čo zo svojho majetku vynaložil na spoločný majetok, resp. čo zo svojho zaplatil na spoločný dlh (napr. v podobe zaplatenia zostatku úveru), atď. Rozdiel medzi takto stanovenými podielmi u každého z manželov a podielom, ktorý každému z manželov patrí, musí byť rovnaký a predstavuje sumu na dorovnanie podielov.

35. Pre úplnosť odvolací súd udáva, že pokiaľ žalovaná v odvolaní vyjadrila pochybnosti o nestrannosti zákonnej sudkyne, tieto vychádzali z nesprávosti v jej procesnom postupe pri prejednaní a následnom rozhodovaní o veci (neprihliadala na vykonané dôkazy, nevykonala navrhované dokazovanie, nesprávne ustálila skutkový stav a následne vec posúdila po právnej stránke nesprávne) a prejavili sa i v nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozsudku, s ktorým žalovaná vyjadrila nesúhlas; tieto okolnosti však sami o sebe nie sú dôvodom pre vylúčenie zákonnej sudkyne z prejednaní a rozhodovaní o veci (§ 49 ods. 3 C.s.p.). Žalovaná pritom v odvolaní neuviedla žiadne také skutočnosti, resp. dôvody, ktoré by zakladali domnienku o zaujatosti zákonnej sudkyne, pričom vo väzbe na tie

dôvody týkajúce sa rozhovoru medzi zákonnou sudkyňou a právnou zástupkyňou žalobcu M. N. K., odvolací súd odkazuje na uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 10.03.2014, sp. zn. 2NcC/24/2014, v ktorom rozhodol, že zákonná sudkyňa nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania tejto veci.

36. A napokon, pokiaľ žalovaná namietala hodnotenie jej osoby súdom prvej inštancie ako nedôveryhodnej, najmä so zreteľom na výsledky trestného oznámenia podaného na žalobcu vo veci podozrenia zo spáchania zločinu týrania osoby blízkej a osoby zverenej podľa § 208 ods. 1, písm. a) a písm. b) Trestného zákona, odvolací súd udáva, že z obsahu súdneho spisu vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa OR PZ Bratislava III zo dňa 27.09.2011, ČVS: U.-XXX/X-U.-K.-XXXX, bola vec postúpená na Obvodný úrad Bratislava, odbor všeobecnej vnútornej správy na prejednanie priestupku, nakoľko výsledky vyšetrovania preukázali, že nejde o trestný čin, ale o priestupok. Následne správny orgán uznesením zo dňa 21.08.2012, č. U.-K.-U.-XXXX/XXXXX, odložil vec v zmysle § 66 ods. 2, písm. a) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch, nakoľko oznámenie neodôvodnilo začatie konania o priestupku alebo postúpenie veci. Správny orgán pritom konštatoval, že sa nepodarilo preukázať, že by sa priestupku dopustil žalobca spôsobom uvedeným žalovanou, keď proti sebe stáli protichodné tvrdenia žalovanej a žalobcu, a ani vo veci vypočuté osoby nepotvrdili tvrdenia žalovanej ohľadne fyzického násillia žalobcu alebo jeho iného protiprávneho konania. Z uvedeného teda nemožno vyvodíť, že by sa skutok stal a že ho spáchal žalobca, ako namietala žalovaná a už vôbec nemožno konštatovať, že by o ňom správny orgán nerozhodol len z časových dôvodov.

37. Súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci rozhodne i o náhrade trov odvolacieho konania (§ 262 ods. 1, § 396 ods. 3 C.s.p.).

38. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).